

बृहन्महाराष्ट्र वृत्त

BMM
बृहन्महाराष्ट्र मंडळ
॥ मराठी तितुका मेळवावा ॥

बृहन्महाराष्ट्र मंडळाचे मुखपत्र

On the web

www.bmmonline.org

समस्त मराठीप्रेमींसाठी उत्तर अमेरिकेतील एकमेव मराठी मासिक

जुलै २०२१

अध्यक्षीय

नमस्कार मंडळी,
नुकताच 'फादर्स डे' होऊन गेला.
आईबाबांसाठी काय लिहावे हे
आपल्याला कधी सुचतच नाही.
'लिहावेसे वाटते बाबा
तुमच्यासाठी खूप काही
पण आभाळ ज्याच्यात मावेल
असा शब्दच कधी सापडत नाही...'
खरंच, काही नाती शब्दांपलिकडली
असतात. पण या 'डे' संस्कृतीच्या
माध्यमातून आपण ती शब्दांत
मांडायला शिकलो आहोत. नात्यांचा

उत्सव साजरा करायला शिकलो आहोत. तीर्थरूप बाबा' पासून
'लव्ह यू बाबा' पर्यंतचा हा प्रवास मोकळा वाटला तरी तेवढाच
प्रगल्भ आहे. ही नात्यांची वीण अशीच घट्ट होत रहावी, हीच
होऊन गेलेल्या 'फादर्स डे'च्या निमित्ताने पुन्हा एकदा शुभेच्छा.
त्याचप्रमाणे होऊन गेलेल्या 'जागतिक योग दिना'च्याही सुदृढ
शुभेच्छा. भारतीय योगशास्त्राचे महत्त्व जगात दिवसेंदिवस वाढते
आहे आणि लोकांना पटते आहे, हे पाहून खरोखर आनंद आणि
अभिमान वाटतो. या महिन्यातील आपल्या मानसिक
स्वास्थ्यावरील सत्राचा विषयही 'योग' हाच होता. 'Mental well-
being with Yoga' चे हे सत्र उत्तम प्रतिसादासह पार पडले.
तसेच आपली नेहमीची कराओके संगीत रजनीही उत्साहात पार
पडली. मिलिंद ओक यांच्या 'पंचम' या आर. डी. बर्मनवरील
गाण्यांचा कार्यक्रम 'डे'ट्रॉईट, डेनवर, मिनियापोलिस, पिट्सबर्ग,
फिनिक्स, टोरांटो, वॉशिंग्टन डी. सी. या मंडळांनी ५ आणि १२
जून रोजी आयोजित केला होता. त्याला रसिकांची चांगली दाद
मिळाली.

या महिन्यात बृ. म. मंडळाच्या व्यासपीठावरून शिकागो
येथे प्रथमच 'सेलिब्रिटी शोफ' विष्णु मनोहर यांच्याशी बातचित
करण्याची संधी मिळाली. 'कविता सुचावी तशा पाककृती सुचत
जातात' असं सांगणारे विष्णुजी जागतिक दर्जाचे विक्रमादित्य
शोफ तर आहेतच पण त्यांचे उत्कृष्ट कवी, लेखक, सादरकर्ते आणि
या सगळ्यांतही जपलेले साधेपण असे अनेक पैलू बघायला
मिळाले. त्यांच्याशी केलेली बातचीत 'मेजवानी'च ठरली.

मंडळी, आपल्या '2022 BMM' अधिवेशनाचे लागलेले वेध
आणि उत्सुकता काही मला स्वस्थ बसू देत नाहीय. अहो,
आपल्या घरचंच कार्य हे; त्याची तयारी कुठपर्यंत आलीय हे
वेळोवेळी बघायलाच हवे. तर तुम्हाला सांगायचे म्हणजे
अधिवेशनाची तयारी अगदी जोरात सुरू आहे. लवकरच तेथील
हॉटेलसबरोबरच्या करारांवरही सहाय्य होतील. सगळ्यांच्या
सहकार्याने हे कार्य यशस्वी होणार ही खात्रीच आहे.

आतापर्यंत उत्तर अमेरिकेपर्यंत पोचलेली बृहन्महाराष्ट्र
मंडळाची झेप आता जागतिक पातळीवर जाणार आहे. होय,
आपण आता जागतिक पातळीवर कार्यरत होणार आहोत. 'Proud
to be a BMM member' हा घोष आता लवकरच निनादणार
आहे. या अंतर्गत अनेक सेवा BMM द्वारे उपलब्ध करून देण्याचा
मानस आहे. लवकरच त्याची संकल्पना आणि नियोजन आमची
टीम आपल्यासमोर घेऊन येईलच. मंडळी, जाता जाता ज्ञानदेवांच्या
या ओळी आठवताहेत -
'हे विश्वचि माझे घर। ऐसी मती जयाचि स्थिर।
किंबहुना चराचर। आपण जाहला।'

चराचर 'मराठी' होण्याचा तो दिवस दूर नक्कीच नाही!

- विद्या जोशी (अध्यक्षा, बृहन्महाराष्ट्र मंडळ, उत्तर अमेरिका)

Vidya.Joshi@bmmonline.org

या अंकात...

	पान क्र.
- आगामी दिवाळी अंकासाठी लेखनाचे आवाहन	२
- श्रध्दांजली:-	३
अवलिया नाटककार अशोक वंजारी	
- लेखक तुमच्या भेटीला	
- बृहन्महाराष्ट्र मंडळ अधिवेशन २०२२-सोहळा अस्तित्वाचा	४
- लेख:- दोन सुलट दोन उलट	५
- अक्षय भाषा संस्थेचे काही उपक्रम	६
- लेख:- जरासं Zoom करूया का गं?	७
- लेख:- आमची गच्ची	८
- कविता:- शृंगार, कविता:- समय बडा बलवान	९
- उत्तररंग	१०
- "साथ" महाराष्ट्रातील कलाकारांना...	
- पुरवणी ई विभाग:- बृ.म.मंडळाच्या संकेतस्थळावर	
कविता:- गुरू	
- BMM YuvaVani - Newsletter	
- राशिभविष्य:- जुलै २०२१	
Matrimonial and Business Advertisements	११-१२

बृहन्महाराष्ट्र वृत्त

बृहन्महाराष्ट्र मंडळ उत्तर अमेरिका या संस्थेचे मुखपत्र
स्थापना 1981 (शिकागो)

संस्थापक: कै. विष्णु वैद्य, कै. शरद गोडबोले, जयश्री हुपरीकर

संपादक: विनता कुलकर्णी, शिकागो, इलिनॉय

बृहन्महाराष्ट्र वृत्त कार्यालय -संपर्क:-

BMM Treasurer - Sona Bhide

3574 S. Marion Way, Chandler, AZ 85286

Ph- (480) 812-9511 (PST) Email- sona.bhide@bmmonline.org

वर्गणीचे दर: Printed Copy: \$25/ year

Subscription payment is accepted online by Paypal at:

<https://www.bmmonline.org/vrutta/subscription>

जाहिरातीचे दर

पूर्ण पान: \$175 अर्ध पान: \$ 100

पाव पान: \$ 70 अष्टमांश पान: \$ 50

वृत्त दर महिन्यास प्रसिध्द होते. आदल्या महिन्याच्या २० तारखेपर्यंत हाती आलेल्या मजकुरातून निवडक मजकूर नजिकच्या वृत्तपत्रात प्रसिध्द करण्याचे सर्व प्रयत्न केले जातील. मजकूर शक्यतो युनिकोड मराठीत MS word/Text Fileसह ईमेलने पाठवावा.

प्रसिध्द झालेल्या मजकुराशी संपादक सहमत असतातच असे नाही. लिखाणाच्या निवडीचे, प्रकाशनयोग्य किरकोळ बदलाचे आणि व्याकरणीय दुरुस्तीचे अंतिम अधिकार संपादकांकडे राहतील.

पाठवलेल्या साहित्याची पोच ईमेल कळविल्यास दिली जाईल.

बृहन्महाराष्ट्र मंडळाची कार्यकारिणी (२०१९-२०२२)

मताधिकार असलेले सदस्य

अध्यक्ष	विद्या जोशी	शिकागो, इलिनॉय
सचिव	कोमल चौक्कर	लॉस अँजलीस, कॅलिफोर्निया
कोषाध्यक्ष	सोना भिडे	फिनिक्स, अॅरिझोना
सदस्य:	मिलिंद बावडेकर	अँटलांटा, जॉर्जिया
	संदीप बेलखोडे	ऑस्टिन, टेक्सास
	संदीप दीक्षित	क्लिवलँड ओहायो
	शिल्पा कुलकर्णी	बॉस्टन, मॅसॅच्युसेट्स्
	हेमा राचमाळे	डेट्रॉइट, मिशिगन
	नियुक्त सदस्य	

माजी अध्यक्ष: अविनाश पाध्ये, बॉस्टन, मॅसॅच्युसेट्स्

वृत्त संपादक: विनता कुलकर्णी, शिकागो, इलिनॉय

विश्वस्त समिती:

अध्यक्ष : मोहित चिटणीस, सिअॅटल, वॉशिंग्टन

सदस्य : नितीन जोशी, शिकागो, इलिनॉय

सदस्य : सुनील सूर्यवंशी, रिजफिल्ड, कनेटिकट

प्रकाशक: बृहन्महाराष्ट्र मंडळ, उत्तर अमेरिका

संकेतस्थळ: <https://www.bmmonline.org>

Disclaimer: The advertised business is a wholly independent entity from Bruhan Maharashtra Mandal (BMM). BMM is neither liable nor responsible for any actions or communications between third parties and the advertised businesses, including parents and subsidiaries of the advertised businesses.

अंकासाठी साहित्य/मजकूर पाठविण्याचा पत्ता:

vinata@gmail.com or vinatak.bmmvrutta@gmail.com

Address: 3251 Thunderbird Court (E) Aurora IL, 60503

बृहन्महाराष्ट्र वृत्ताच्या दिवाळी अंकातील लेखन-साहित्यासाठी आवाहन!

बृहन्महाराष्ट्र वृत्ताचा यंदाचा दिवाळी अंक (वर्ष ४१ अंक ११) नोव्हेंबर मध्ये प्रकाशित होईल.

त्यातील लेखन-साहित्यासाठी हे आवाहन!

* दिवाळी अंकात बृहन्महाराष्ट्र मंडळाच्या उपक्रमांविषयी व अधिवेशनाविषयी माहिती तसेच आपल्या कथा, कविता, ललितसाहित्य, प्रवासवर्णन, मुलाखती, व्यक्तिवेध, कार्यवेध, पुस्तक परिचय, व्यंगचित्रे इत्यादी समाविष्ट करण्यात येईल.

* साहित्य मराठीत असावे. (युवा व बाल गटासंबंधित काही अपवाद वगळून!)

* साहित्य स्वतः लिहिलेले, स्वतःचे असावे. साहित्य सोशलमीडिया किंवा इतर माध्यमांतून पूर्वप्रकाशित केलेले नसावे.

* गद्यलेखन: शब्दमर्यादा: कमाल २५००,

कविता: शब्दमर्यादा कमाल ५०० (५० ओळी)

* आपले लेखन युनिकोड मराठी फॉन्टमध्ये MS word किंवा टेक्स्ट फाईलमधून ईमेल अटॅचमेंटने पाठवावे. त्याबरोबर लेखकाचे- नाव, गाव, आणि एक लहान आकाराचा फोटो (jpeg file) पाठवावा.

* लेख, कविता, कथा, प्रवासवर्णन इ. समवेत मजकुरास अनुरूप १-२ चित्रे (फोटो -jpeg) पाठवावयास हरकत नाही. आपल्या लेखनासोबत आपले अभिवाचन व्हिडीओ बृहन्महाराष्ट्र वृत्ताच्या यूट्यूब विभागात पाठवायचे असल्यास कळवावे.

* बृहन्महाराष्ट्र वृत्ताच्या दिवाळी अंकात व्यावसायिक जाहिराती पाठवण्यासाठी दर व अधिक माहितीसाठी संपर्क:

BMM Treasurer- sona.bhide@bmmonline.org

* आपण दिवाळी अंकासाठी साहित्य पाठवणार असल्यास तसा संदेश ३१ जुलै, २०२१च्या आत BMM Editor:

vinata@gmail.com या ईमेलवर कळवावे.

* आपले साहित्य व त्यासंबंधित फोटो इत्यादी पाठवण्याची अंतिम तारीख २० सप्टेंबर, २०२१ आहे. आपले साहित्य

पाठवण्यासाठी ईमेल पत्ता: vinata@gmail.com

Or vinatak.bmmvrutta@gmail.com

* साहित्य प्रकाशनाचे अंतिम अधिकार संपादकांकडे राहतील.

* बृहन्महाराष्ट्र वृत्ताचा वाचक वर्ग हा उत्तर अमेरिकेतील ७०+ मराठी मंडळे, भारत आणि अनेक परदेशांतील मराठी रसिक असा जगभर विखुरलेला आहे.

* अंकाच्या पेपर कॉपीचे मर्यादित वितरण होते. ई-डिजिटल-अंक - बृहन्महाराष्ट्र मंडळाची वेबसाईट, फेसबुक, ईमेल व व्हॉट्स अॅप ग्रुप याद्वारे जगभरातील मराठी वाचकांपर्यंत पोहोचतो. सर्व मराठी समुदायासाठी बृहन्महाराष्ट्र वृत्त हे खुले व्यासपीठ आहे. थोडक्यांत, "मराठी तितुका मेळवावा!"

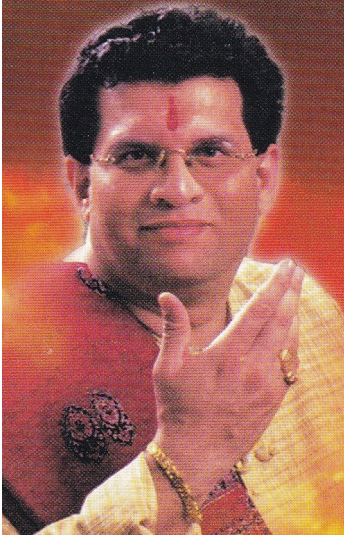
सस्नेह,

विनता कुलकर्णी (संपादक, बृहन्महाराष्ट्र वृत्त, उत्तर अमेरिका)

***

चतुरस्त्र गायक वादक किरण जोगळेकर

एक हरहुन्नरी गायक, सर्व प्रकारची ताल-वाद्ये निष्णातपणे वाजवणारे कलाकार आणि आनंदी व्यक्तिमत्त्व असलेले किरण जोगळेकर (वय ५७) यांचे मुंबईत १० जून, २०२१ रोजी निधन झाले.

किरण जोगळेकर सुमारे ४० वर्षांपूर्वी अमेरिकेत आले आणि न्यू जर्सी येथे राहात असत. तबला, ढोलकी, आणि इतर ताल-वाद्ये वाजवण्यात ते निष्णात होते. हजरजबाबी आणि विनोदी स्वभावामुळे ते लवकरच मराठी समाजात लोकप्रिय झाले. मीना नेरुरकर दिग्दर्शित 'सुंदरा मनामधे भरली' कार्यक्रमातील गायन वादनाने ते अमेरिका आणि महाराष्ट्रात लोकप्रिय झाले. त्यांची किशोर रानडे दिग्दर्शित

'जागिये कृपा निधान' ही हिंदी भजनाची सीडी खूप गाजली. बृहन्महाराष्ट्र मंडळाच्या सिअॅटल अधिवेशनातील मोहन रानडे दिग्दर्शित 'सूर पश्चिमेचे' या कार्यक्रमात त्यांचा सहभाग होता. त्याच धर्तीवर गायक महेश काळे यांच्या जोडीने 'स्वर पश्चिमेचा' हा कार्यक्रम ते महाराष्ट्रात करीत असत. बृहन्महाराष्ट्र मंडळाच्या कार्यकारिणीवर आणि फिलाडेल्फिया येथे २००९मध्ये झालेल्या अधिवेशनाच्या समितीवर त्यांनी काम केले होते. त्यांचा जनसंपर्क दांडगा होता.

त्यांच्या पश्चात पत्नी अमी आणि मुलगा सोहम आहेत.

- मोहन रानडे (फिलाडेल्फिया)

***

'लेखक तुमच्या भेटीला'

Live on BMM Facebook & YouTube

भाग १०:- जून १९, रोजी लेखक:- धनंजय जोशी (शिकागो)

यांची त्यांच्या 'सहज' पुस्तकाविषयी विद्या जोशी (शिकागो)

यांनी मुलाखत घेतली. ऐकण्यासाठी संकेतस्थळ:

https://www.youtube.com/watch?v=2hrCGfDKN_c&t=47s

v=2hrCGfDKN_c&t=47s

भाग ११:- जुलै १७, २०२१ सकाळी ११-११:३० CST

लेखिका:- मोहना जोगळेकर (शार्लट, नॉर्थ कॅरोलायना)

संवादक:- विनता कुलकर्णी (शिकागो) अधिक माहिती,

वेबलिनिक बृ. म. मंडळाच्या फेसबुक पानावर, यूट्युब लिंक:

<https://www.youtube.com/channel/UCZfn97uT8atsC9-CLAwJeRQ>

UCZfn97uT8atsC9-CLAwJeRQ

अवलिया नाटककार अशोक वंजारी

अवलिया नाटककार अशोक वंजारी (वय ६९) यांचे २५ जून, २०२१ रोजी निधन झाले. या दुःखद घटनेमुळे त्यांच्या अनेक आठवणींनी मनांत गर्दी केली.

अशोकचा अचानक फोन यायचा आणि तो एक 'Concept' सांगायचा आणि

म्हणायचा, ह्याच्यावर विचार कर आणि लिहिता आलं तर बघ. मग एक सत्र सुरू व्हायचे, 'Germ' काय? 'Theme' काय? 'Treatment' काय?, 'Execution' कसे... ह्यावरून प्रचंड वादविवाद व्हायचे आणि अशी सुरवात व्हायची नव्या शोच्या निर्मितीची. आता ते सर्व थांबले. थिएटरवर निस्सीम प्रेम करणाऱ्या ह्या अवलिया, कलंदराने अनपेक्षित 'Exit' घेतली.

अशोक मुंबईतील सर जे. जे. स्कूल ऑफ आर्ट्सचा विद्यार्थी. १९७८च्या महाराष्ट्र राज्य स्पर्धेत त्याला अभिनयाचे प्रथम पारितोषिक मिळाले होते. नंतर दिल्लीत 'Ad Agency' मध्ये त्याने पुरस्कार-प्राप्त जाहिरातींची निर्मिती केली.

तेथून प्रथम न्यू यॉक व नंतर पत्नी डॉली व दोन मुली- सृष्टी आणि अपेक्षा, यांच्या समवेत अशोक न्यूजर्सीत आला. न्यूजर्सीत अशोक 'TV Asia' मध्ये 'Creative Director' म्हणून काम करायचा पण त्याचे खरे वेड होते नाटक!

न्यूजर्सीतील त्याचे पाहिले नाटक 'सूर्याची पिल्ले' लोकांना अतिशय आवडले. त्यानंतर अशोकला समविचारी नाट्यवेड्या मित्रमंडळींची साथ मिळाली आणि 'थिएट्रिक्स, यूएसए' नाट्यसंस्थेची स्थापना झाली. थिएट्रिक्स हे अशोकचे आंगण होते. इथे त्याने कित्येक शो/नाटकांचे दिग्दर्शन केले, कलाकार घडवले, संगीत, नेपथ्य, लाईट्स, ध्वनी, वेषभूषा, रंगभूषेचे बारकावे समजावून सांगितले, माणसें जोडली, इथे वाढलेल्या पिढीला मराठी रंगभूमीकडे आकर्षित केले. अशोकने दिग्दर्शित केलेल्या 'उद्गार' ह्या नाटकाचे प्रयोग भारतातही करण्यात आले. अशोकने बृहन्महाराष्ट्र मंडळाच्या अधिवेशनासाठी तीन कार्यक्रम सादर केले - 'वेस्टर्न घाट्स', 'ऐलतीर पैलतीर' आणि 'बटाट्याची चाळ'. अशोकचे 'जी जैसे आपकी मर्जी' हे संपूर्ण स्त्रीपात्रे घेऊन केलेले नाटक खुपच गाजले.

अशोक वंजारी केवळ 'थिएट्रिक्स'चा नव्हता; तो होता समस्त नाट्यवेड्या मंडळींचा! न्यूजर्सीतील 'साऊथ एशियन थिएटर फेस्टिवल' असो, किंवा कोणताही हौशी नाटकाचा ग्रुप असो, अशोक मदतीला तत्पर असायचा. न्यूजर्सीतील अशोक चौधरींच्या नाट्यदर्पण संस्थेच्या उभारणीत त्याचा मोठा सहभाग होता. अशोक वंजारी ज्यांच्या ज्यांच्या आयुष्यात आला, त्यांना मंतरलेले क्षण देऊन गेला. तो ज्यांच्या ज्यांच्या सान्निध्यात आला, त्यांच्या आठवणीत तो चिरंतन काळ रहाणार आहे.

- राजीव भालेराव (न्यूजर्सी)

***

मराठी विश्व (न्यूजर्सी) संयोजित बृहन्महाराष्ट्र मंडळ अधिवेशन २०२२ वार्ता ऑगस्ट ११ ते १४, २०२२ - अटलांटिक सिटी, न्यू जर्सी

- प्रशांत कोल्हटकर (संयोजन-प्रमुख, बृ. म. मं. अधिवेशन २०२२, न्यूजर्सी)

नमस्कार मंडळी,

बृहन्महाराष्ट्र मंडळाचे २०२२ चे (बीएमएम २०२२) अधिवेशन अवघ्या १३ महिन्यांवर येऊन ठेपले आहे आणि अधिवेशनाच्या तयारीला अधिकच वेग आला आहे. अधिवेशनाचं आयोजन करणे दोन वर्षे कंपनी चालवण्या-इतकेच आव्हानात्मक किंवा त्याहून अधिक कठीण आहे. कारण येथे कर्मचारी नसून स्वयंसेवक असतात. स्वयंसेवक म्हणजे कसल्याही मोबदल्याची अपेक्षा न ठेवता, एखादया कार्यासाठी अंतःप्रेरणेने झटणारी व्यक्ती.

कोविडजन्य स्थिती सुधारते आहे आणि मोठ्या प्रमाणात लोक लसीकरण करीत आहेत. म्हणूनच न्यू जर्सी राज्याने व्यक्तिशः, एकत्र येण्याबाबतचे नियम शिथिल केले आहेत. यामुळे आम्हाला आमच्या स्वयंसेवकांना व्यक्तिशः एकत्र बोलावण्याची संधी मिळाली. कामाला वेग घेताना सर्वात महत्त्वाची गोष्ट लक्षात घ्यावी लागते ती म्हणजे सर्व समित्यांच्या कामातील सुसूत्रता, सुसंवाद आणि समतोल. हा सुसंवाद साधण्यासाठी १२ जून रोजी स्वयंसेवकांची सभा आयोजित करण्यात आली. जवळपास १०० कार्यकर्त्यांची ह्या सभेला उपस्थिती लाभली.

मी संयोजन प्रमुख या नात्याने अधिवेशनाचा आवाका किती मोठा आहे आणि आपल्याला कधी आणि कोणत्या टप्प्यावर स्वयंसेवकांच्या मदतीची

आवश्यकता असेल याचा पुढील १४ महिन्यांसाठी 'रोडमॅप' सादर केला. स्वयंसेवकांकडून अपेक्षित असलेल्या गोष्टी म्हणजे उत्साह, आवड, वेळ आणि महत्त्वाचे म्हणजे ते करत असलेल्या कामाचा अभिमान. आपणास स्वयंसेवक म्हणून तज्ञ असण्याची गरज नाही, जर आपल्याकडे वेळ आणि आवड असेल तर तुम्ही संघासाठी योग्य आहात. हे मी समजावून सांगितले.

प्रत्येक समितीच्या प्रतिनिधीने आपली पूर्ण झालेली आणि नियोजित कामे सभेपुढे थोडक्यात मांडली. सुविधा-समितीने अधिवेशन-स्थळाची सविस्तर माहिती पुरवली. मार्केटिंग-

समितीने सोशल मीडियावर बीएमएम २०२२ अधिवेशनाची माहिती लोकांपर्यंत कशी पोहचत आहे, याबद्दल माहिती दिली. सर्वात महत्त्वाचे म्हणजे, निधी उभारणीचा पहिला टप्पा यशस्वीरित्या पार पडला आहे. इत्यादी प्रगतीशील कामांबद्दल स्वयंसेवकांना माहिती देण्यात आली. त्यामुळे स्वयंसेवकही उत्साहित झाले आणि त्यांना अधिवेशनात हातभार लावावा अशी प्रेरणा मिळाली. विविध समित्यांमध्ये काम करणाऱ्या स्वयंसेवकांचा परिचय, विचारांची देवाणघेवाण व त्याबरोबर अल्पोपहार, अशा उत्साही, खेळीमेळीच्या वातावरणात सभा पार पडली.

सध्याची भारतातील कोविड परिस्थिती लक्षात घेता प्रोग्रामिंग प्रस्तावासाठी अंतिम मुदत १५ ऑगस्टपर्यंत वाढविण्यात आली आहे. तरीसुद्धा प्रोग्रामिंग समितीला जवळपास शंभर प्रस्ताव आलेले आहेत. त्याचबरोबर, जेवणाच्या मेन्यू विषयी सगळ्यांच्या मनात उत्सुकता असते. आनंदाची बातमी म्हणजे सुप्रसिद्ध शेफ विष्णु मनोहर यांची अधिवेशन-समितीने भेट घेतली आणि त्यांनी आपल्या अधिवेशनासाठी सेलिब्रेटी शेफ म्हणून यायचे मान्य केले आहे. यावरूनच अटलांटिक सिटीला होणाऱ्या या अधिवेशनासाठी किती उत्साहाचे वातावरण आहे, याची जाणीव होते. आम्हा न्यू जर्सीकरांना कुणी विचारले, की तुमच्यातला सर्वात महत्त्वाचा गुण काय, तर आमचे स्वयंसेवकांचे बळ, त्यांची प्रतिभा आणि आमच्यातील एकी. सर्व स्वयंसेवकांना एक नवा हुरूप मिळाला आणि सभेहून परतताना सर्वांच्या मनात एकच सूर उमटला होता 'एकमेकां साहाय्य करू, अवघे धरू सुपंथ'! या सर्व गोष्टींच्या आधारावर, आम्ही एक संस्मरणीय अधिवेशन करण्याच्या मार्गावर आहोत याबद्दल मला पूर्णतः खात्री आहे.

चला तर मग पुढच्या महिन्यात पुन्हा भेटूया एका नवीन आशेने, आपल्या अधिवेशनाच्या तयारीचा एक नवीन आढावा घेऊन!
Welcome to BMM 2022!

***

दोन सुलट दोन उलट

- विद्युल्लेखा अकलूजकर (व्हॅकूव्हर, कॅनडा)

एकतानता लक्ष्यावरती, विणताविणतां जमते भक्ती!

प्रत्येक विणणारीला टाके चुकणं, आणि उसवून पुन्हा घालणं म्हणजे काय ते माहित असतं. कुणीकुणी एकादी वीण जमली नाही, तर सोडून देतात, आणि दुसरं काहीतरी करतात, पण काहीजण मात्र हवी ती वीण नेमकी जमेपर्यंत पिच्छा सोडीत नाहीत, आणि सरतेशेवटी त्या कष्टांचं संपूर्ण फळ त्यांच्या पदरात पडतंच पडतं! एकादाच माणूस त्याहीपलिकडे जाऊन खरोखरच विणतांविणता भक्ती जमावी, तसा आपल्या आणि इतरांच्याही आयुष्याला आदर्श वळण लावू शकतो.

अलिकडेच एक अप्रतिम गोष्ट वाचनात आली, आणि तिच्यात खोल जाऊन शोध घेतल्यावर मला आपल्याच शब्दांना उदाहरणाची उकृष्ट जोड मिळाल्याचा आनंद झाला! गोष्ट बीबीसीच्या वेबसाइटवरील एका वृत्तान्तात वाचली, ती

अमेरिकेतील फ्रेडी फिगर्स या काव्या किंवा आफ्रो-अमेरिकन वंशाच्या एका तंत्रज्ञानी संस्थाचालकाबद्दलची होती. फ्लॉरिडामधील छोट्या गावातील फिगर्स टेलीकम्युनिकेशन्स नामक तंत्रज्ञानाच्या कंपनीचा तो संस्थापक आणि प्रमुख आहे. अख्ख्या अमेरिकेत फक्त याचीच एक कंपनी

दूरसंपर्कमाध्यमांच्या क्षेत्रात काव्या माणसांच्या मालकीची आहे असे समजते. फिगर्सचा सर्वेसर्वा केवळ तिशीतला फ्रेडी फिगर्स आहे. त्याने इतर कोणालाही आपल्या कंपनीचे भागधारक/शेअरहोल्डर्स बनवलेले नाही. तो स्वतःची कंपनी कोणत्याही दुसऱ्या कंपनीला विकत देणार नाही. या क्षेत्रातील चार शोधांची पेटंट्स आधीच त्याच्या नावावर आहेत, आणि तो ६२ दशलक्षांचा मालक आहे. हे एकताना तो चांदीचा चमचा मुखात धरून कुणा श्रीमंताच्या घरात जन्मला असेल, असे वाटेल. पण खरी परिस्थिती नेमकी किती उलटी होती, हे कळल्यावर भलतेच आश्चर्य वाटते.

या मुलाला त्याच्या जन्मदात्या आईने कचराकुंडीच्या जवळ जन्मतःच फेकले होते. पण नेथन नावाच्या एका दयाळू गरीब माणसाने त्याला तेथून उचलले, आणि आपल्या बायकोसह त्याने ठरवले, की या मुलाला केवळ फॉस्टर पॅरेंट्स च्या जुजबी व्यवस्थेतून घरोघरी फिरवण्याऐवजी, आपण दोघेच त्याला दत्तक घेऊन आपला मुलगा म्हणून वाढवूया. नेथन हा हरहुन्नरी मॅटेनन्स वर्कर होता, आणि बेटी-मे ही शेतावर खंडाने राबणारी कामकरी होती. दोघेही साठीसत्तरीच्या वरचे वयस्कर होते. यापूर्वीही त्यांनी आणखी काही मुलांना पाळायला घेऊन वाढवले होते. ज्या वयांत इतर माणसं आजी-आजोबा म्हणून निवांत जगतात, त्या वयांत त्यांनी या नवजात बालकाला स्वतःचं मूल म्हणून वाढवण्याचे कठीण व्रत घेतले, आणि गरीबीच्या संसारात ते निभावले. त्यांनी आपल्याला जीवदान तर दिलेच, आणि इतके प्रेम दिले, की ते आपले आदर्श आईबाप होते, असे फ्रेडी अनेक मुलाखतींमधे सांगतो.

शाळकरी वयामधे त्याला इतर मोठी मुले खूप छळायची. "कचराकुंडीतला कचरा तू" वगैरे कुचेष्टा करायची, उचलून कचऱ्यात पुन्हा फेकायची. हा त्रास चुकवायला त्याचे वडील शाळेच्या बसमधून त्याला उतरवून घेऊन घरापर्यंत नेत असत, तर त्यांनादेखील ते म्हातारे आहेत, काठी घेऊन चालतात, याबद्दल काही कारटी हिणवायची. 'ते असे का करतात,' असा आठव्या वर्षी वडिलांना प्रश्न विचारल्यावर त्यांनी फ्रेडीला ही त्याची जन्मकहाणी खुल्लमखुल्ला सांगून टाकली, पण लगेच त्याला मायेने जवळ घेऊन "अजिबात त्रास करून घेऊ नकोस, आम्ही आहोत," असेही सांत्वन केले. गरीब असूनही त्याचे वडील सतत दुसऱ्यांना मदत करीत, बेघर लोकांना खायला देत. फ्रेडीवर असे संस्कार घडत होते. त्याला घेऊन ते नेहमीच कचराकुंडीत लोकांनी फेकलेल्या पण अजून उपयुक्त गोष्टी उपसायला जात. त्यातून आलेले घड्याळ, रेडियो वगैरे हा मुलगा खोलून पाहात, त्यातून मिळेल ते तंत्रज्ञान स्वतःच शिकत असे. कॅम्प्युटरचे त्याला फार आकर्षण होते, पण तो विकत घेणे परवडणारे नव्हते. त्याला फुटबॉलच्या मैदानावर नेणे-आणणे वडिलांना जमत नव्हते, तेव्हा त्याला वॉईट संगत लागू नये, यासाठी त्यांनी तो आठनऊ वर्षांचा असताना एक मोडका मॅकिन्टॉश संगणक गुडविल शॉपमधून २४ डॉलर्सना विकत घेऊन दिला. आणला तेव्हा तो चालत नव्हता. तेव्हा फ्रेडीने वडिलांच्या संग्रहातल्या जुन्या रेडियोला, घड्याळाला खोलून, त्यातून कर्पसिटर्स काढून, संगणकात बसवून तो चालवण्याचा प्रयत्न केला. अनेकदा तो फसला, पण पन्नास प्रयत्नांनंतर तो संगणक चक्क चालू करण्यात फ्रेडीला यश आले! एकतानता लक्ष्यावरती! इथेच त्याला त्याच्या आयुष्याचा सूर सापडला! घरी आल्यावर संगणकाशी हवे तेवढे खेळण्याच्या प्रलोभनामुळे तो शाळेतला वाह्यात पोरान्कडून होणारा नेहमीचा छळ सहज सोसत राहिला.

पुढे त्याला शाळेच्या तासांनंतरच्या एका क्लबात, मोडक्या झाल्यामुळे शाळेने टाकून दिलेल्या संगणकांशी खटपट करून ते चालू करताना त्या क्लबाच्या प्रमुख बाईने पाहिले. ती त्याच्या क्रिन्सी गावची मेयरही होती. तिने त्याला सिटी हॉलमधे बोलावून तिथले शंभरावर संगणक, जे मोडके झाले म्हणून तंत्रज्ञानअभावी नुसतेच टाकून दिलेले होते, ते दुरुस्त करण्याच्या कामावर बाराव्या वर्षी नेमले, आणि ताशी बारा डॉलर्सवर त्याचे पहिले काम सुरू झाले. शाळा संपल्यावर तीन ते सात या वेळात, इतर मुले जेव्हा शाळेच्या मैदानावर खेळत, तेव्हा हा फ्रेडी संगणक खोलून ते दुरुस्त करण्याच्या आवडीच्या कामात गढलेला असे, आणि तो कितीही वेळा चुकला, तरी व्यवस्थित होईपर्यंत हातचे सोडत नसे! "Winners are never quitters and quitters never win!" हा त्याचा मंत्र होता. त्यातून त्याचा बोलबाला त्या छोट्या गावात झाला, आणि तो वेगवेगळी, छोटीमोठी कामे स्वीकारत आणि निभावत गेला. त्याच्या गावातल्या पाणीव्यवस्थेसाठी एक संगणकाचा प्रोग्राम लिहायला एका मोठ्या कंपनीने ६०० हजार डॉलर्स मागितले होते, ते काम याने केवळ नेहमीच्या पगारांत तंतोतंत करून दिले, आणि त्याचे तेवढे पैसे मिळाले नाही, याची खंत न करतां केवळ आवडत्या कामाची संधी मिळाली, यातच त्याला अत्यानंद झाला होता. त्यासाठी पंधराव्या वर्षीच त्याने आपली तंत्रज्ञान पुरवणारी कंपनी सुरू केली, आणि शाळा सोडून देऊन तो स्वयंसिद्ध व्यावसायिक बनला.

याच काळात फ्रेडीचे वडील आल्झायमरच्या आजाराने ग्रस्त होऊन घराबाहेर नकळत भटकू लागले. ते अनेकदा कपडे घालायला विसरत, पण बूट नेहमीच घालत. तेव्हा त्यांना वेळोवेळी शोधण्यासाठी याने त्यांच्या बुटांचा तळ उघडून त्यांमधे एक सर्किट बोर्ड तयार करून बसवला, त्याला नव्वद मेगहर्स्टसचा स्पीकर लावला आणि टॉमटॉम चा जीपीएस त्यात बसवला. मग वडील कुठेही भटकले, तरी त्याला ते त्याच्या संगणकावर कळू लागले. तो हाकारायचा, "बाबा, कुठे आहात?" आणि बाबा खाली वाकून आपल्या बुटाशी बोलायला लागले, की याला ते नेमके कुठे आहेत, ते अक्षांशरेखांशांसह कळू लागले. मग तो त्यांना शोधून घरी आणायचा.

पुढेपुढे वडील फारच व्याधिग्रस्त झाल्यावर त्यांना आरोग्यधामात ठेवावे, अशा मताची काही मंडळी घरी नातेवाईकांच्यात होती, पण याला ते मान्य नव्हते. "त्यांनी मला कधी टाकले नाही, तेव्हा मी कां त्यांना टाकेन?" या विचारामुळे तो त्यांना आपल्या गाडीत घालून आपल्या बिझनेस मीटिंग्जना जाताना सोबत नेई, आणि गाडीत एसी चालू ठेवून, रेडियो चालू ठेवून, वडलांना गाडीत ठेवी. तरी एक दिवस उघड्या खिडकीतून उतरून ते गाडीबाहेर पडले, आणि शेजारच्या पार्किंगलॉटमध्ये शिरले अशी आठवण सांगताना तो म्हणतो, की "ते दिसताच मी ताडकन मीटिंग सोडून उठलो, आणि त्यांना पकडून आणलं. तेव्हाचं ते काम काही आपल्याला मिळालं नाही, पण आपल्याला त्याची पर्वाही वाटली नाही. कारण 'माणसं महत्त्वाची, फायदा दुय्यम' असं आपलं घोषवाक्य आहे, आणि आपले वडील हे आपलं सर्वस्व होते." पुढे हे बुटातल्या शोधक-बोर्डाचे तंत्रज्ञान त्याने दोन मिलियन डॉलर्सना विकून टाकले.

अशी त्याची सगळी संशोधने सदयबुद्धीची, आणि मानवतावादी आहेत. मधुमेहाच्या रोग्यांसाठी त्याने बनवलेला ग्लुकोमीटर नुसता रक्तातल्या साखरेचा हिशेब ठेवीत नाही, तर तो रोगी, त्याच्यावर लक्ष ठेवणारे नातेवाईक, आणि त्याचे डॉक्टर, नर्सस, फार्मसिस्ट, आणि इंशुरन्स कंपनी, या सगळ्यांना संपर्कात जोडून ठेवतो, हे कौतुकास्पद आहे. त्यामुळे रोगी कोमात जाण्याच्या धोक्याला आधीच रोखायची त्यात त्याने सोय केलेली आहे. सध्याच १०० हजारांवर लोक या तंत्रज्ञानाचा वापर करीत आहेत, आणि फ्रेडीला धन्यवाद देत आहेत.

त्याने जो चलाख-चलभाष/स्मार्टफोन केला आहे, तो (एफ-बड नामक) बिनतारी इयरफोन वापरतो, आणि पाण्यातदेखील तीस मिनटांपर्यंत चालू राहतो. एवढेच नाही, पण जर त्याला वाहनाचा वेग १० मैलांवर गेलाय असे कळले, तर तो फोन सेफ मोडवर जातो, आणि वापरणाऱ्याला तो ऐकता-चालवतां येत नाही. म्हणजे जोरात गाडी चालवताना चालक फोन वापरून अपघात करू शकत नाही! त्याच्या सुरक्षिततेचीही काळजी हा नैतिक फोन घेतो! पण याहीपेक्षा कौतुकाची गोष्ट अशी की यात फ्रेडीने स्वयं-अनुवादक बसवलेला आहे, त्यामुळे जगात कुठेही तुम्ही असलात, आणि या फोनवरून ९६ भाषातून कोणी तुमच्याशी बोलले, तर ते तुम्हाला हव्या त्या भाषेत आपोआप भाषांतरित होऊन ऐकता येते. असा त्याचा हा नैतिक चलाख-चलभाष इतर मोठ्या नामांकित कंपन्यांच्या फोनपेक्षा कितीतरी स्वस्त किंमतीला उपलब्ध आहे! कारण बहुदंगी उपयुक्तता आणि गरिबांना परवडणारी किंमत या दोन्ही गोष्टी त्याच्या उत्पादनांमध्ये नेहमीच असतात.

पण व्यवसायातला सगळा फायदा काही फ्रेडीला सहजासहजी मिळालेला नाही. स्वतःची टेलिकम्युनिकेशन्सची कंपनी फ्लॉरिडामध्ये काढतानाचे लायसन्स मिळवण्यासाठी, त्याने ३९४ वेळां अर्ज भरून पाठवल्यावरच त्याला ती परवानगी एफसीसीने दिलेली आहे, हे तो सहज हसत सांगतो. म्हणजे चिकाटी किती दांडगी असली पाहिजे! त्याने मिळवलेल्या यशापेक्षा आणि पैशापेक्षा महत्त्वाचे आहे, तो त्या पैशांचा व्यय

कसा करतो, हे! फ्लोरिडातीलच नव्हे, तर घाना, झांबिया वगैरे देशातल्या गरिबांना शिकता यावे, त्यांना तंत्रज्ञानाची परिणती उत्पादनात करता यावी, आणि त्यांच्या भविष्यकाळास उजाळा यावा यासाठी त्याची कंपनी हजारो डॉलर्सच्या शिष्यवृत्त्या दरवर्षी देते. त्यांच्या फायद्यापैकी २० % फायदा अशा जनताकल्याणासाठी जातो. हे समजल्यावर तर त्याचे आणखीनच कौतुक वाटते. आपण या जगातून जाण्याआधी जगाला अधिक चांगले करून जाणार, असे त्याचे ब्रीदवाक्य आहे. या "बोले तैसा चाले," अशा फ्रेडीला त्याच्या विणकामातून भक्ती जमली आहे, हे मी सांगायला हवे का?

***

'अक्षयभाषा' संस्थेचे काही उपक्रम

A non-profit organization in Mesa, AZ, USA Tax ID # 30-0280809

नमस्कार मंडळी,

सहर्ष सादर करीत आहोत अक्षयभाषेचे काही नवीन उपक्रम :-

- **चांदोबातील गोष्टी:-** हा मनोरंजक कार्यक्रम म्हणजे लहान मुलांपर्यंत मराठी पोचवण्याचा एक मार्ग !
कार्यक्रमाची यूट्युब लिंक:-

<https://youtu.be/SzhXJLYXZ-s>

- **'स्त्रीचे व्यक्तिमत्व -एक मनोहर पिसारा':-**

शतकापूर्वीच्या पंडिता रमाबाई ते आधुनिक जगातील जानकी अम्मल व सालूमरद तिममक्का असा आढावा घेणारा हा अभिवाचनांचा दर्जेदार आगळा-वेगळा कार्यक्रम. ही आहे एक वैचारिक करमणूक, कलाकाराला व श्रोत्यांना समृद्ध करणारी! कार्यक्रमाची यूट्युब लिंक:-

<https://youtu.be/ptHINi0vK3U>

- **'कोरोना आणि स्थित्यंतर':-** फिनिक्सच्या रहिवास्यांचे हे मनोगत आहे. तुमच्या भावनांचे, विचारांचे पडसाद या वेगवेगळ्या ललित लेखांमध्ये तुम्हांला उमटलेले दिसतील. हा कार्यक्रम म्हणजे कोरोना काळाची केलेली आवश्यक अशी नोंद आहे. या कार्यक्रमाची यूट्युब लिंक:-

<https://youtu.be/eR45yUuY5xw>

या सर्व सादरीकरणांविषयी व लेखांविषयी तुमचा प्रतिसाद आयोजक, सहभागी कलाकार, लेखक व अभिवाचक ह्या सर्वांसाठी महत्त्वाचा आहे. तुमच्या प्रतिक्रिया वरील कार्यक्रमांच्या यूट्युब लिंकवर किंवा <https://akshaybhasha.org/> या संकेतस्थळावर नक्की कळवा.

***

जरासं Zoom करूया का गं?

- शकुन तुळपुळे (चँडलर, अँरिझोना)

आमच्या फिनिक्समध्ये आम्हां मैत्रिणींचा 'Tuesday Twalkers' (talking आणि walking एकत्र हो!) असा एक ग्रुप आहे. आम्ही सर्वजणी (आणि अनेकजणींचे नवरे) दर मंगळवारी सकाळी एका मॉलमध्ये भेटतो. ९ते१० वेळेत मॉलमध्ये चकरा होतात आणि १०ते११ ची वेळ कॉफी आणि गप्पाटप्पा! हा आमचा नित्यक्रम अनेक वर्षे चालू आहे.

अचानक मार्च २०२०मध्ये आमच्या या क्रमाला खीळ बसली. कोव्हिड साथीचा धसका प्रचंड होता, मॉलमध्ये भेटण्याचा पर्याय तर नव्हताच, इथेतर स्वतःच्या परिचित लोकांमध्येही मास्क लावून फिरायचे ते दिवस होते. असे काही आठवडे आम्ही न भेटता घालवले, पण सर्वांना आपले दर आठवड्याला भेटणे महत्वाचे आहे, हे सतत जाणवायला लागले आणि त्यातूनच आमच्या दर मंगळवारच्या झूम मीटिंगचा श्रीगणेशा झाला. आता सर्व पुरुष मंडळी नऊ वाजता भेटायला लागली आणि आम्ही मैत्रिणी दहा वाजता!

सुरवातीच्या आमच्या मैत्रिणींच्या झूम मीटिंग्स म्हणजे आम्हा सर्वजणींचा नुसता चिवचिवाट असायचा. प्रत्येकीला किती बोलू आणि किती नको असे व्हायचे. आपण दिवसभर काय करत आहोत, कोणता व्यायाम करत आहोत, कुठल्या अगदी सोप्या आणि हेल्दी पाककृती करत आहोत याची देवाणघेवाण यावरच मुख्य लक्ष असे. प्रत्येक मीटिंगची सुरवात आळीपाळीने अथर्वशीर्ष म्हणून होत होती, त्यानंतर काही महिन्यांनी आम्ही रामरक्षाही म्हणायला लागलो. प्रत्येकजण आपापल्या परीने आनंदी, उत्साही, आणि व्यस्त राहण्याचा प्रयत्न करत आहे हे बोलण्यातून कळत होते, पण तरीही काहीतरी हरवले आहे हेही जाणवत होते.

अचानक WhatsApp वर आलेल्या एका फोटोने या आमच्या झूमची दिशाच बदलली. तो फोटो एका सुंदर ललनेचा होता, त्यात तिने अनेक पारंपरिक दागिने घातले होते. हा फोटो बघून आम्हां काहीजणींना आपण कितीतरी दागिन्यांना विसरलो आहोत ही जाणीव झाली. त्या संवादातून आमच्या खऱ्या झूमझुमाटाला सुरवात झाली. प्रत्येकीने एकेक दागिना घेऊन त्यावर सविस्तर बोलावे असा प्रस्ताव आला आणि सर्वजणींनी तो राजीखुशीने उचलून धरला. मैत्रिणी तर इतक्या हौशी, की त्या ज्या दागिन्यांवर बोलणार होत्या आणि तो दागिना जर घरात असेल तर (अहो, दागिने काढायला बँकेत कोण जाणार ?) आवर्जून घालून त्याची माहिती देऊ लागल्या. तसेच स्वतःचे किंवा कुटुंबियांचे दागिने घातलेले फोटो आनंदाने दाखवू लागल्या. या उपक्रमामुळे आम्ही अनेक गोष्टी शिकलो. आम्हाला सर्वांना विषयाची अभ्यासपूर्ण तयारीने प्रेझेंटेशन करण्याची आवड निर्माण झाली, आमच्या ज्ञानात भर पडतय आणि वेळही मस्त जातोय हेही जाणवले. त्यामुळेच हा विषय संपत येत असतानाच दुसरा विषय घेऊन हा उपक्रम चालू ठेवण्याचे आम्ही ठरवले.

तर मग पुढचा विषय: आपल्या आवडीची/माहितीची भारतातली किंवा जगातली नदी!

हा विषय सादर करताना खूपच धमाल आली. विचारपूर्वक अभ्यास करून, पॉवर पॉईंट्स, गूगल स्लाईड्स तयार करून प्रत्येकीने "आपापली" नदी अत्यंत माहितीपूर्वक आणि मनोरंजक केली. यात अनेकजणींनी स्वतःचे वैयक्तिक अनुभव सांगून हा विषय अगदी हृदयस्पर्शी केला. या प्रेझेंटेशनमुळे आम्ही नदीविषयी तर खूप शिकलोच पण प्रत्येकीचे वेगवेगळे अनुभव ऐकून एकमेकींविषयीही खूप शिकलो.

असा अत्यंत मनोरंजक विषय संपत असतानाच एका मैत्रिणीने टाईम मॅगॅझिनमध्ये आलेल्या जगातल्या नेतृत्वशाली महिलांवर एक लेख वाचला होता त्याचा उल्लेख करून आपण या व्यक्तींवर बोलूया असे सुचवले. उत्साहाने आम्ही अजून एका वेगळ्या विषयाकडे वळलो. हा विषय सादर करताना आम्ही त्या त्या व्यक्तींवर बोललोच; शिवाय त्यांच्या देशाची माहितीही देऊ लागलो. जगभर प्रवास केलेला आमचा हा मैत्रिणींचा समूह मग त्यांच्या त्या देशांच्या प्रवासाची आतील गोटातील माहिती देऊ लागल्या आणि आम्हा सर्वांना कधी एकदा हा कोव्हिड संपेल आणि कधी आपण प्रवास सुरू करू शकू याची ओढ लागली.

या सर्व विषयांची प्रेझेंटेशन ऐकणे, सर्व फोटो बघणे ही तर एक सुंदर मेजवानी होतीच पण प्रत्येक विषयानंतर त्यावरचे एकमेकींचे अनुभव ऐकणे ही एक खास पर्वणी होती. हे सर्व चालू असतानाच आम्ही इतरही अनेक गोष्टी केल्या. कधी वेगवेगळे गेम्स खेळले, कधी कोणाच्या बागेत फुललेली डॅफोडिलस फुले बघून वूड्सवर्थच्या जगप्रसिद्ध कवितेत रमलो. भाज्यांचे, फुलांचे अनेक प्रकार शिकले. आमच्या एका मैत्रिणीने आम्हाला दरवेळी वेगवेगळे विनोद सांगून कायम हसत ठेवले. एकीकडे आमचा हा झुमझुमाट चालू होताच आणि तिकडे कोव्हिडचा धूमाकुळही कमी-जास्त प्रमाणात होताच, मग त्या विषयात तज्ञ असलेल्या एका मैत्रिणीने अत्यंत सुलभ आणि सुंदर प्रकारे त्याची माहिती देऊन या कठीण काळात आम्हाला धीर देण्याचे काम केले.

हा आगळावेगळा कार्यक्रम आम्ही एका संध्याकाळी पण केला, विषय: तुम्हाला येत असलेले/आवडलेले गाणे म्हणा किंवा आपली एखादी आवडती कविता वाचून दाखवा. परत एकदा आपल्या या सख्या किती छुप्या रुस्तुम हे प्रकर्षाने जाणवले.

या झूम मीटिंग्जमुळे आम्ही प्रत्यक्ष भेटत नसूनही मनाने एकमेकींच्या खूप जवळ आलो. बाहेरगावी असलेल्या मैत्रिणी अगदी सहजपणे दर आठवड्याला "घरी" यायला लागल्या. याच मीटिंग्जमुळे अलिकडेच अकाली काळाच्या पडद्याआड गेलेल्या प्रिय मैत्रिणीला आम्ही भेटू शकलो. एकमेकींच्या पाठिंब्यामुळे आमच्या आयुष्यात आलेले दुःखाचे पर्वत झेलू शकलो आणि आनंदाचे क्षण साजरे करू शकलो. यातून एक नक्की कळून आले, की हा आपला ग्रुप जशी आपली पाठ थोपटायला सज्ज आहे, तसाच हा आपल्या पाठीचा भक्कम कणाही आहे.

या सर्व प्रकारच्या मीटिंग्जमध्ये आम्हा सर्वजणींचा वाटा खारीचा होता, सिंहाचा वाटा स्वीकारलेल्या डॉ. वैभवी प्रधानमुळे हे आम्ही सहजपणे करू शकलो. दर मीटिंग्जचे रीमांडर पाठवणे, ग्रुपला एक अजेंडा देणे, त्याचा पाठपुरावा करणे, प्रत्येकीचे प्रेझेंटेशन अगदी सुंदरपणे स्क्रीनवर दाखवणे हे सर्व तिने वर्षभर केले.

आता आम्ही परत मॉलमध्ये भेटणे सुरू केले आहे. सख्या प्रत्यक्षात भेटण्याची मजा काही वेगळीच, हे सतत जाणवत आहे, पण तरीही मला जर कोणी विचारले, 'काय गं, जरासं Zoom करूया का गं?' तर माझे उत्तर नक्कीच असेल, अगं हो ना, हो गं हो...

***

आमची गच्ची

- वसुंधरा पर्वते (फॉस्टर सिटी, कॅलिफोर्निया)

मुंबईला हिंदमाता सिनेमाच्या मागे अहमद सेलरच्या आठ चाळी आहेत. त्यातल्या सात आणि आठ नंबरच्या चाळींची मिळून एक मोठी लांबरूंद गच्ची आहे. गच्चीत पांढऱ्या कपड्यांच्या काचांची फरशी, मध्येमध्ये रंगीबेरंगी काचांनी रेखलेल्या रांगोळ्या आणि कडेला रंगीत काचांची किनार. आमचं अर्ध लहानपण गच्चीत गेलं असं म्हणायला हरकत नाही. रोज संध्याकाळी शाळेतून आल्यावर गच्चीत खेळायचं, सुट्टीच्या दिवशी सकाळ संध्याकाळ गच्ची- कधी अभ्यासाला, कधी खेळायला, तर कधी दिवाळीत फटाके उडवायला!

ही गच्ची दोन चाळींना जोडलेली असल्यामुळे गच्चीतून पलिकडे दुस-या चाळीत उतरता येत असे. जिना चढून गच्चीत शिरताना एक चार-बाय-चारची चौकोनी जागा आहे. तिला आम्ही 'घुबडी' म्हणत असू. या जागेला हे नाव का पडलं हे मला माहीत नाही. गच्चीत जेव्हा थोडं ऊन असेल तेव्हा कडेला कुठेतरी सावलीत नाहीतर गच्चीतच आमचा मुक्काम असायचा. जेव्हा उन्हाळ्यात विशेषतः दुपारी गच्ची तापायची तेव्हाच फक्त आमचा मुक्काम नाईलाजाने घुबडीत असायचा.

गच्चीच्या दोन्ही बाजूला रंगीत काचांनी हुतूतूसाठी (तेव्हा कबड्डीला हुतूतू म्हणत असत.) क्षेत्र आखलेलं होतं. आम्ही पण तिथे कधीकधी खेळायचो. फक्त हुतूतू खेळताना पडलं की त्या काचांच्या फरशीवर सणकून लागायचं. मग कधी हुतूतू कधी खोखो, आट्यापाट्या, फुलपाणी, लंगडी, पळापळी, साखळी असे खेळ चालायचे.

कोजागिरी पौर्णिमा साजरी करायला गच्चीसारखी दुसरी जागा कुठली असणार? चंद्राच्या साक्षीने खेळलेले खेळ, वर्गणी काढून केलेली भेळ, मसाल्याचं दूध किंवा जायफळाची गोड कॉफी मला अजूनही आठवते. होळी, कांदेनवमीला आम्ही मुली मोठ्या बायकांबरोबर गच्चीत येऊन फराळ करीत असू.

उन्हाळ्यात गच्चीभर अंधरूणं पसरलेली असायची. घरी जास्त पाहुणे आले, की त्यांच्यासकट गाद्या घेऊन रात्रीचा मुक्काम गच्चीत. मग सकाळी थोड्या फे-या मारून खाली चहा प्यायला जावं. गच्चीत योगासनाचे वर्ग चालायचे. कुणी वक्तृत्व स्पर्धात भाग घेतला की सराव करायला गच्चीच. तिथे फारसं कुणी नसेल तेव्हा खुल्या आवाजात भाषण करावं. कुणी तुरळक श्रोते असले तरी हरकत नसायची. उन्हाच्या वेळी घुबडीत बसून पत्ते, सागरगोटे, भेंड्या किंवा गोष्टींच्या पुस्तकांचं वाचन. पत्त्यातले आमचे आवडते डाव म्हणजे झब्बू. गड्ड्या झब्बू किंवा साधा झब्बू. दुसरा आवडता डाव म्हणजे नोट एट होम. पण आपल्याकडे दुसऱ्याने मागितलेला पत्ता नाही हे सांगताना नाटे आटे काटे फाटे वाटे होम असं लांबण लावून सांगताना जी काय गम्मत यायची ती पुन्हा कधीच अनुभवायला मिळणार नाही. आणि मग आपल्याकडे पत्ते आहेत की नाही हे दुसऱ्याला कळू नये म्हणून तेवढ्यासाठी घरातून पांघरूणं आणायची ती डोक्यावर घेऊन खेळायचं. हे सगळं चालायचं एवढ्याशा त्या घुबडीत. आमच्या गोंधळाचा त्रास खाली इतरांना होईल ही शक्यता नसायची; त्यामुळे मनसोक्त आरडाओरडा चालायचा.

उन्हाळ्याच्या सुट्टीत सकाळपासून संध्याकाळपर्यंत आम्ही मुली गच्चीतच; कारण गच्चीतली वाळवण राखायला आमच्याशिवाय कोण? घुबडीत बसल्या बसल्या आमची खादाडी चालायची. मीठ-तिखट लावलेल्या कैऱ्या, बोरं, शेंगदाणे, आमसुलं, वाळत पडलेली चिंच असलंच ते खाणं असायचं. दात आंबण्याचा वगैरे प्रश्न नव्हता. याशिवाय आमच्या मजल्यावरची एक मैत्रीण बोरकूट आणायची. चण्यामण्या बोरं वाळवून त्यांचं केलेलं कूट त्यात किंचित मीठ असायचं. अहाहा! हातावर बोरकूट घेऊन बोटानं ते जिभेवर ठेवलं की टक्क आवाजच यायचा-इतकं ते चविष्ट!

सकाळी उन्हाच्या आत आमच्या आया वाळवणं घालायच्या. नेहमीचं वाळवण नसलं तर कधीकधी घरातल्या गाद्या, उशा उन्हां दाखवायला गच्चीत येऊन पडलेल्या असायच्या. चिकवड्यांचा चीक शिजवून ती गरम पातेली जिने चढून गच्चीत न्यायची, बरोबर चिकवड्या घालण्यासाठी जुनं पण स्वच्छ धुतलेलं धोतर, (तेव्हा प्लॅस्टिक एवढं वापरात नव्हतं.) ते उडू नये म्हणून एकतर गच्चीतले दगड, नाहीतर काठ्या, खलबत्ता जे असेल ते अशी सगळी आयुधं जमवायची. शेवटी ऊन झालेलं असायचं. मग डोक्यावरून पदर घेत "झालंच बाई ऊन शेवटी" असं म्हणत बायका त्या धोतरावर चिकवड्या-कुर्ड्या घालायच्या. आम्हा मुलींची लुडबुड चालूच असायची पण खरा डोळा असायचा तो पातेलं आणि डावाला चिकटलेल्या चिकावर. नुसता खायलाच तो चीक इतका चांगला लागायचा, की त्याची चव अजूनही तोंडावर आहे. तसंच कुर्ड्यांचा चीक, तांदुळाच्या ओल्या पापड्या साईच्या दह्याबरोबर खाताना जी काय चव लागायची ना, सगळे पंचतारांकित पदार्थ त्यासमोर फिके पडावेत. "बटाट्याचा कीस" हा तर प्रत्येक घरात घातला जायचा. कुठल्या बटाट्याचा कीस हलका होतो, कुठले बटाटे चिकट, त्यासाठी बटाटे किती मऊ उकडायला हवेत, किसताना ते एकाच दिशेने का किसायला हवेत वगैरे वगैरे चर्चा व्हायची. एवढं मात्र खरं की जास्तीजास्त गोळे पडावेत किंवा बटाट्याचा चुराच व्हावा अशी आमची मनोमन इच्छा असायची कारण त्यानंतर त्याचे केलेले वडे आपल्याला खायला मिळतील, या आशेवर आम्ही असायचो. याशिवाय सांडगी मिरच्या, उपासाच्या चकल्या, भाज्यांचे किंवा डाळीचे सांडगे, साठवणीचे गहू, डाळी हेही वाळवणाचे प्रकार असायचे. हळद, तिखट विकत आणायचे ते दिवस नव्हते. मिरच्यांची सुद्धा डेखं काढायची, त्या वाळवायच्या आणि मग एकतर गिरणीतून दळून आणायच्या किंवा घरी कुटायच्या. मिरचीचा खकाणा घरात नको म्हणून त्या गच्चीतच कुटायच्या आणि तिखट चाळायचं.

एकदा गंमत झाली, आमच्या शेजारच्या काकूंनी दोन मोठी धोतरं जोडून चिकवड्या घातल्या. आम्हाला लक्ष ठेवायला सांगून त्या खाली गेल्या. त्यांची नातही होतीच आमच्याबरोबर. गच्चीतच आजुबाजुला मुलं खेळत होती. त्यातला एक ५-६ वर्षांचा मुलगा धावत आला तो थेट चिकवड्यांच्या धोतरावर. चिकवड्या ओल्या होत्या, त्यावर तो घसरला आणि त्यातच पडला, ओरडायला लागला, आम्ही सगळ्याजणी धावलो. तोपर्यंत चिकवड्यात परत परत पडून तो चिकाने पूर्ण माखला होता, चिकवड्यांचा तर पूर्ण सत्यानाश झाला होता. त्या घाबरलेल्या मुलाला कसाबसा बाहेर काढला तोपर्यंत काकू आणि आणखी दोन चार बायका वर आल्या होत्या. मुलाची आई पण धावत आली, खरं तर ती होती पाहुणी-आठ नंबरच्या चाळीत आलेली.

तिथल्या इतर मुलांबरोबर तो पाहुणा मुलगा खेळायला गच्चीत आला होता. नंतर त्याच्या घरी काय रामायण घडलं माहीत नाही पण काकुंनी मात्र गच्चीत चिकवड्या घालण्याचा जो काही धसका घेतला, की परत आयुष्यात चिकवड्या घालणार नाही असा पणच केला. त्या काकू थोड्या खटच होत्या आम्हा मुलांना त्या कधीकधी उगाचच ओरडायच्या; त्यामुळे आम्हाला त्यावेळी थोडा आनंदच झाला होता. त्यानंतर बरेच दिवस हा किस्सा आठवून आठवून आम्हाला खूप हसायला यायचं. आता मात्र असं वाटतं, त्यांचा राग अजिबात अनाठायी नव्हता. सत्तरीतल्या त्या बाईला एवढ्या चिकवड्या घालण्यासाठी केवढे कष्ट घ्यावे लागले असतील याची कल्पना आज येते.

हे सगळं बघून एका गोष्टीची नोंद मात्र आमच्या मनात झाली होती, की खायला अतिशय चटपटीत लागणारे हे वाळवणाचे पदार्थ करायला खूप कष्ट आहेत आणि तितकंच कौशल्यही आहे, घरच्या माणसांना चविष्ट पदार्थ खायला

घालण्याच्या इच्छेमुळे त्या अशी मेहनत न कुरकुरता करीत असत.

मध्यंतरी एकदा चाळीत गेले, मुद्दाम गच्चीत जाऊन एक फेरी मारली. अजूनही ही गच्ची तशीच आहे; फक्त बाकीच्या गोष्टी मात्र बदलल्यात. चाळीतली मुलं तिथे जातात पण टोळकी करून गप्पा मारतात. मुली पण मोबाईलवर खेळत गप्पा मारत बसतात. फारतर ज्येष्ठ मंडळी फेऱ्या मारायला येतात. एखादी गृहिणी कधीतरी वाळवणासाठी गच्चीत येते, स्वतःच राखण म्हणून बसते. त्या चिंचा, बोरं, ओल्या कुरड्या, चिकवड्या गेल्या. नाटे-काटे ठोममधली मजाही इतिहासजमा झाली. फुलपाणी, लंगडी, खेळ विस्मरणात गेले. ज्या गोष्टींमध्ये आम्हाला मजा वाटायची त्या गोष्टी आताच्या मुलांना कंटाळवाण्या वाटतात.

'कालाय तस्मै नमः', दुसरं काय!

***

श्रृंगार

- शिल्पा कुलकर्णी (लुईव्हिल, कॅटकी)

धरतीने आज मांडीला श्रृंगार
नखशिखांत नटली हिरवीगार

रक्तवर्णी सूर्यबिंब रेखिले भाळी
लावण्यांस तिच्या सुवर्ण झळाळी

मनोरम फुलपाखरे स्वैर बागडती
अंगाखांद्यावर तिच्या फुले बहरती

चरणकमल तिचे प्रक्षालित सागर
खळाळत्या पाण्याची वस्त्रास किनार

वृक्षवेलींची सजली सुंदर नक्षी
गगनात विहरती रंगबावरे पक्षी

प्रसन्न मंगलमयी धरती अति मधुरा
निसर्गाचा स्वरसाज आळविते धरा

***

समय बडा बलवान

- मुकुंद मार्टंड मोहरीर (सॅन डिएगो, कॅलिफोर्निया)

नवग्रहांची गुंफुन सुतळी
काळ विणतसे जीवन-जाळी
त्यात अडकते मानव-आळी
वळवळ करते सांज-सकाळी ॥ १ ॥

छोटी आळी मोठी आळी
काळ गिळी त्या वेळोवेळी
दुःख कशाला त्यांच्या भाळी
ही तर आहे जग-मांदियाळी ! ॥ २ ॥

" समय बडा बलवान
नाही मनुज महान् "
बळी असे तो कानपिळी
काळ नाचवी कठपुतळी ॥ ३ ॥

नवग्रहांची ओढुनी सूत्रे
काळ नियोजी मानव-पात्रे
रंगमंचावर एंटी घेती
हिटलर, गांधी येती जाती ॥ ४ ॥

नील वर्णीच्या छता खालती,
कठपुतळ्या ह्या नाच-नाचती
काळाची मग चक्रे फिरती
भावली-लीला समाप्त होती ॥ ५ ॥

ही तर आहे जग-रहाती
नवीन पात्रे जन्मां येती
नवग्रह त्यांना खेळविते
काळ लयीवर नाचविते ॥ ६ ॥

"भ्रामयन् सर्वभूतानि यंत्रारूढानि मायया"

***

उत्तररंग

एकमेकांचे धरुनी हात | सुखशान्तीची शोधू वाट ||
चला राहू आनंदात | आयुष्याच्या उत्तररंगात ||

बृ. म. मंडळाच्या "उत्तररंग" प्रकल्पांच्या माहितीसाठी संपर्क:
संदीप दीक्षित बृ. म. मंडळ कार्यकारिणी सदस्य, उत्तररंग नेतृत्व
फोन क्र. 1-216-926-6696 ईमेल sandeep.dixit@bmmonline.org
विद्या जोशी - अध्यक्ष, बृ. म. मंडळ
फोन क्र. 1-224-321-2948 ईमेल Vidya.Joshi@bmmonline.org

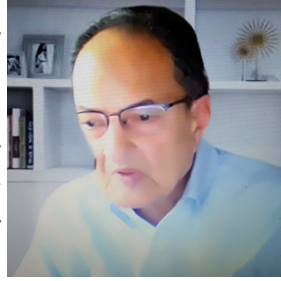
उत्तररंग सत्र क्र. ५१ - एप्रिल २४, २०२१ - दीर्घायुषी व्हा!

अहवाल: स्मिता कंटक (विल्मिंग्टन, डेलावेअर)

व्याख्याते : डॉ. प्रमोद वासुदेव (नॅशव्हिल, टेनेसी)

या सत्राच्या पहिल्या भागात डॉ. प्रमोद वासुदेव यांनी दीर्घायुष्याबद्दलचा वैद्यकीय दृष्टिकोन मांडला. डॉ. वासुदेव हे निवृत्त सर्जन अनेक सामाजिक संस्थांशी संलग्न आहेत.

जपानमधल्या ओकिनावा बेटावरील रहिवाशांच्या दीर्घायुष्यातला ९७% काळ निरोगी असतो असे सांगून डॉ. वासुदेव म्हणाले, की त्यांना हृदरोग, कर्करोग, स्मृतिभ्रंश होण्याची शक्यता कमी असते. त्यांचे रहस्य म्हणजे Ikigai, आयुष्याचे प्रयोजन. Ikigai चे दहा नियम सांगतात, सतत कार्यरत रहा. शांत, कृतज्ञ, हसतमुख रहा. अति भरपेट जेवू नका. व्यायाम करा. निसर्गाशी नाते जोडा. चांगल्या मित्रांच्या संगतीत रहा. वर्तमानकाळावर लक्ष केंद्रित करा. आपल्या Ikigai चे आचरण करा.

सतत होणारी पेशींची झीज पूर्णपणे भरून काढणे शक्य नसते, त्यामुळे वार्धक्यात शरीराची कार्यक्षमता कमी होत जाते. अशा वेळी संतुलित आहार, व्यायाम आणि पुरेशी शांत झोप आवश्यक आहे. ध्यान, योगासने करावीत, छंद जोपासावे. नैराश्यामुळे रोगप्रतिकारशक्ती कमी होऊ नये म्हणून वेळीच उपचार घ्यावेत, अशा सूचना डॉ. वासुदेव यांनी केल्या.

यानंतर उत्तररंग समाजातील दीर्घायुषी सदस्यांनी आपल्या Ikigai चे अनुभव सांगितले.

क्लीव्हलँड, ओहायो येथील निवृत्त वैज्ञानिक डॉ. सुदर्शन (बापू) गोखले (वय ९५) अनेक संस्थांच्या समाजकार्यात सहभागी आहेत. नवी कौशल्ये शिकणे आणि इतरांना मार्गदर्शन करणे त्यांना आवडते. विज्ञान प्रदर्शनात शाळांचा सहभाग वाढवण्यात, आर्थिक नियोजनात त्यांनी ४० वर्षे सातत्याने मदत केली आहे.

ऑस्टिन, टेक्ससचे निवृत्त वैज्ञानिक डॉ. मधू (भाऊ) गोडसे (वय ९०) निवृत्तीनंतर २५ वर्षे अध्यात्माचे शिक्षणवर्ग चालवताहेत. छंद आणि विनोदबुद्धी आवश्यक आहे असे सांगून, मेंदूचे कार्य व्यवस्थित सुरू ठेवण्यासाठी नवनवीन गोष्टी शिकत राहाव्या असा त्यांनी सल्ला दिला.

फ्लोरिडाच्या श्रीमती मनोरमा मेहेंदळे (वय १००) यांचा स्वभाव आहे, कोणत्याही परिस्थितीला तक्रार न करता सामोरे जाणे! साधी जीवनशैली आणि प्रवास, वाचन, स्वयंपाक, विणकाम अशा छंदांमुळे उत्तम आयुष्य जगल्याचे समाधान त्यांनी व्यक्त केले.

***

"साथ"

महाराष्ट्रातील कलाकारांना...

- सुजाता घाणेकर (सॅन होजे, कॅलिफोर्निया)
नमस्कार मंडळी

आपल्या महाराष्ट्राने जगाला उत्तमोत्तम गायक वादक, व संगीतकार दिले आहेत. महाराष्ट्राच्या मातीतच जणू सूर-ताल आहे. संगीतकारांमुळे कार्यक्रम रंगतदार झालेला आपण अनेकदा अनुभवला आहे.

कोविडमुळे महाराष्ट्रातील हे सर्व कलाकार अतिशय बिकट परिस्थितीचा सामना करित आहेत. संगीताचे कार्यक्रम होत नसल्यामुळे त्यांचे उत्पन्न बंद झाले आहे. अनेक संसार उध्वस्त झाले आहेत. सिने-नाट्यसृष्टीतील संघटना त्यांच्या कलाकारांच्या पाठीशी आहेत पण संगीतक्षेत्रात अशी कोणतीही संघटना नसल्यामुळे ह्या कलाकारांना कोणी वाली नाही. त्यामुळे ह्या "साथीदारांना" आज आपण साथ देणं, मदतीचा हात पुढे करणं ही अत्यंत गरजेची बाब बनली आहे. महाराष्ट्रातील मातीला आज आपल्या मदतीचे खतपाणी घातलं तर नव्या जोमाने हे कलाकार उभे राहतील.

पुणे येथील तबलावादक पं. रामदास पळसुले, जलतरंग-वादक पं. मिलिंद तुळणकर, हार्मोनियम-वादक पं. मिलिंद कुलकर्णी, बे एरियातील गायिका श्रीमती सुजाता घाणेकर, हार्मोनियमवादक श्री. विवेक दातार, आणि कथक नृत्यांगना शांभवी दांडेकर ह्या सहा कलाकारांनी एकत्र येऊन रोटरी क्लब पुणे वेस्ट एन्ड आणि महाराष्ट्र मंडळ बे एरिया ह्यांच्या मदतीने "साथ" हा प्रकल्प हाती घेतला आहे. या प्रकल्पाद्वारे अडचणीत आलेल्या आपल्या कलाकारांना आर्थिक मदत पोहोचवणार आहेत. रोटरी क्लब पुणे वेस्ट एन्ड आणि पं. रामदास पळसुले हे अर्ज मागवून, त्यांची छाननी करून आर्थिक मदत पोहोचवण्याचे काम पाहणार आहेत.

या प्रकल्पाला आपणही सढळ हाताने साहाय्य करावे, "साथ" द्यावी ही विनंती. देणगी देण्यासाठी संकेतस्थळ: www.mmbayarea.org
धन्यवाद!

***

बृहन्महाराष्ट्र वृत्त पुरवणी - ई विभाग

(बृ. म. मंडळाच्या संकेतस्थळावर)

कविता:- गुरू- कांचन गोडबोले (क्लीव्हलँड, ओहायो)
वाचण्यासाठी संकेतस्थळ:-

<https://bmmonline.org/vrutta-supplements/>

- BMM Yuva-Vani:- Newsletter Click:

<https://bmmonline.org/yuva-vani-archives/>

- राशिभविष्य:- जुलै २०२१ - दादा दामले (न्यू जर्सी)

Click:-<https://bmmonline.org/rashi-bhavishya/>

**Charity giving to any entity in India is now easy
with
Foundation for Small Charities India, Inc. (FSCI)
Granted by IRS
A (501 (C)(3) Tax Exempt Status.**

An affiliate 'Foundation for Small Charity' (FSC) has the 80-G
and
FCRA required Registration in India,
allowing you to give at will,
without any red tape.

India recipients of your giving need not be a registered charity.
Your school or college never attempted to obtain tax exemption in
India, which is very expensive.
FSC is the answer.

For more detail.
Visit our Website "WWW.SmallCharity.Org"
Or

Email to Admin@SmallCharity.Org

You will hear from:

Ramesh Sarva, CPA, 183 S. Broadway,#210, Hicksville NY 11801

Join Donor List:

SUHASINI JOSHI

KAMALAKAR PENDSE

KISHOR DANDEKAR

KIRAN NANDINI JOAG

MUKUND SHAILA DIDOLKAR

SUBHASH SUHASINI PURANIK

RAHUL PUNAM MUTHA

KASI& GEETHA GABBITA

ANDREW LEDERER

JAGDISH & SHUBHANGI THAKUR

COSMIC BEATS

ATHASHREE

AMPTE FOUNDATION

V.T. PATIL FOUNDATION

EDUCATIONAL FOUNDATION

CASP, PATHAK TRUST

ANAND RISHI HOSPITAL- AHMADNAGAR MH

NIH, INDIA

BUILDASCHOOLININDIA.COM

EDUCATIONAL FOUNDATION

बृहन्महाराष्ट्र वृत्त

॥ मराठी तितुका मेळवावा ॥

Subscription Remittance Address
BMM Newsletter
3574 S. Marion Way
Chandler, AZ 85286

नाते जुळते मनाशी मनाचे

Reshimgathee

A BMM Matrimonial Initiative for
Maharashtrians in North America

<https://reshimgathee.bmmonline.org/>

HEALTH INSURANCE

INDIVIDUAL & GROUP HEALTH
INSURANCE FOR

- * VISITORS
- * H-1 B VISA HOLDERS
- * PERMANENT RESIDENTS
(Some restrictions apply)

For more information:

Contact: Padmaja Bapat
Independent Insurance Agent

616 Rhodes Hill Court
Martinez, GA 30907

Tel: 888 705 8271

E-mail: padmaja.p.bapat@gmail.com

Website: visitors-insurance.com